

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาของปัญหา

อาชญากรรมนับว่าเป็นปัญหาสังคมที่สำคัญประเภทหนึ่ง ซึ่งจำเป็นที่สังคมจะต้องทำการป้องกันแก้ไขมิให้บังเกิดขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความสงบเรียบร้อยขึ้นในสังคม ซึ่งกรมตำรวจได้ให้ความสำคัญของการป้องกันอาชญากรรมเป็นอย่างมาก และพยายามปรับปรุงพัฒนาแนวทางการป้องกันอาชญากรรมให้มีประสิทธิภาพเสมอมา แต่ด้วยความขาดแคลนงบประมาณและกำลังพลของกรมตำรวจ ทำให้การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจตามสถานีตำรวจแห่งต่าง ๆ นั้นไม่สามารถจัดสายตรวจเพื่อการป้องกันอาชญากรรมในพื้นที่ได้อย่างทั่วถึง ซึ่งในส่วนใหญ่จะเน้นการจัดสายตรวจเพื่อการป้องกันอาชญากรรมในเขตชุมชนเป็นหลัก โดยมีการจัดสายตรวจออกตรวจตราได้ตลอด 24 ชั่วโมง และมีหัวหน้าสายตรวจควบคุมการปฏิบัติงาน แต่ในพื้นที่ชนบทห่างไกลที่ไม่อยู่ในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาลนั้น เจ้าหน้าที่ตำรวจยังไม่สามารถออกตรวจตราดูแล ป้องกันอาชญากรรม เพื่อให้เกิดความอบอุ่นใจแก่ประชาชนได้อย่างทั่วถึง ซึ่งอาจสืบเนื่องมาจากหลายสาเหตุด้วยกัน อาทิเช่น เป็นพื้นที่ที่อยู่ห่างไกล การเดินทางไม่สะดวก สิ่งสนับสนุนการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ เช่น ยานพาหนะ น้ำมัน เชื้อเพลิง ไม่เพียงพอ เป็นต้น อันเป็นผลทำให้ช่องว่างความห่างเหินระหว่างประชาชนในเขตพื้นที่ชนบท กับเจ้าหน้าที่ตำรวจมีมาก การให้ความร่วมมือต่าง ๆ ของประชาชนจึงมีน้อย ทำให้การป้องกันอาชญากรรมในเขตพื้นที่ชนบท ไม่ได้ผลเท่าที่ควร กล่าวคือไม่สามารถลดจำนวนอาชญากรรมได้ในระดับที่น่าพอใจ และยังไม่ได้รับการยอมรับจากประชาชนในพื้นที่เท่าที่ควร ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความประสงค์ที่จะทำการศึกษาทดลองหารูปแบบที่เหมาะสมในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมในเขตพื้นที่ชนบท

1.2 ความสำคัญของปัญหา

การป้องกันอาชญากรรมในเขตพื้นที่ชนบท ของสถานีตำรวจแห่งต่าง ๆ นั้น มักมีการจัดรูปแบบสายตรวจโดยจะเรียกว่า สายตรวจตำบล เพื่อทำการออกตรวจท้องที่นอกเขตเทศบาล หรือสุขาภิบาล และวิธีการปฏิบัติส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับดุลพินิจของหัวหน้าสถานี เป็นหลักว่าจะกำหนดให้เจ้าหน้าที่สายตรวจตำบลนั้นออกตรวจตำบลละกี่ครั้ง ภายในระยะเวลาที่กำหนด และการตรวจนั้นสามารถตรวจสอบได้โดยการที่สายตรวจตำบลต้องไปลงลายมือชื่อในสมุดบันทึกการตรวจท้องที่ตามบ้านของกำนัน หรือผู้ใหญ่บ้าน และให้กำนันหรือผู้ใหญ่บ้านลงลายมือชื่อในบันทึกไว้เป็นหลักฐานเพื่อแสดงว่าสายตรวจตำบลได้ออกมาตรวจที่ตำบลหรือหมู่บ้านจริง และเมื่อครบกำหนดระยะเวลา จึงรวบรวมนำไปเสนอผู้บังคับบัญชาตรวจสอบการปฏิบัติงาน ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าการปฏิบัติงานในลักษณะดังกล่าวนี้ นอกจากจะทำให้สิ้นเปลืองแล้ว ผลที่ได้รับจากการออกตรวจแต่ละครั้งยังไม่คุ้มค่าอีกด้วย เนื่องจากการตรวจแต่ละครั้ง สายตรวจตำบลเพียงแต่แหวะผ่านมา แล้วลงลายมือชื่อไว้ตามสมุดบันทึกการตรวจท้องที่ที่บ้านกำนันหรือผู้ใหญ่บ้านเท่านั้น จากนั้นก็ออกเดินทางไปยังตำบลหรือหมู่บ้านอื่นต่อไป ซึ่งหากเกิดเหตุร้ายใดขึ้นในช่วงที่สายตรวจตำบลไม่ได้ออกตรวจผ่านมาพอดีแล้ว การป้องกันเหตุหรือการแจ้งเหตุต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจนั้น จะเป็นไปด้วยความลำบาก และระยะเวลาในการที่จะให้เจ้าหน้าที่ตำรวจมารับเหตุนั้นจะใช้เวลานานไม่ทันการณ์ อีกทั้งการปฏิบัติงานของสายตรวจตำบลในลักษณะนี้ ยังเป็นการยากในการที่จะควบคุมการปฏิบัติงานของสายตรวจตำบลให้ออกตรวจอย่างสม่ำเสมอและจริงจังได้ ผู้วิจัยเห็นว่ามีคามจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนารูปแบบสายตรวจตำบลนี้ ให้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับสถานะแวดล้อมและได้ผลในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมอย่างแท้จริงต่อไป

1.3 สาเหตุของปัญหา

การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมในเขตพื้นที่ชนบท ยังไม่ประสบผลเป็นที่น่าพอใจ อาจจะมีสาเหตุมาจาก

1. เจ้าหน้าที่ตำรวจ ซึ่งอาจจะมีได้ปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มกำลังความสามารถ ขาดความรู้ความเข้าใจและจิตสำนึก ในวัตถุประสงค์การปฏิบัติงาน ขาดความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงาน และขาดมนุษยสัมพันธ์ในการปฏิบัติงาน

2. รูปแบบการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ อาจไม่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ ขาดความต่อเนื่อง ไม่มีสิ่งสนับสนุนการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจเพียงพอ เช่น อาวุธ วิทยุ ยานพาหนะ น้ำมันเชื้อเพลิง เบี้ยเลี้ยง เป็นต้น และขาดการวางแผนประสานงานร่วมกับประชาชน

3. ประชาชน อาจจะไม่ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ เท่าที่ควรขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการระมัดระวังป้องกันชีวิตและทรัพย์สินของตน และผู้อื่น ไม่ให้ความสำคัญไม่ใส่ใจ เป็นต้น

4. สภาพพื้นที่ อาจเป็นพื้นที่ที่อยู่ห่างไกล การเดินทางติดต่อสื่อสารลำบาก หรือเป็นสภาพพื้นที่เอื้ออำนวยต่อการประกอบอาชญากรรม เป็นต้น

สาเหตุของปัญหาดังกล่าวข้างต้นสามารถนำมาเขียนเป็นแผนภูมิของสาเหตุของปัญหาการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมได้ ดังปรากฏในแผนภูมิที่ 1

แผนภูมิที่ 1 สาเหตุของปัญหาการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมในเขตพื้นที่ชนบท

1.4 จุดมุ่งหมายที่ต้องการบรรลุ

จุดมุ่งหมายที่สำคัญของการวิจัยครั้งนี้ เพื่อต้องการพัฒนารูปแบบการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมในเขตพื้นที่ชนบท ให้มีความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยผู้วิจัยได้ทดลองเชิงปฏิบัติการ เพื่อวิเคราะห์ดูว่ารูปแบบการจัดสายตรวจในเขตพื้นที่ชนบทของอำเภอเชียงยืน จังหวัดมหาสารคาม มีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด และผลจากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ อาจจะนำไปประยุกต์ใช้ในสถานีตำรวจแห่งอื่น ๆ ต่อไป

1.5 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ในเขตพื้นที่ชนบท
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมในเขตพื้นที่ชนบท
3. เพื่อศึกษาผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการป้องกัน และปราบปรามอาชญากรรมในเขตพื้นที่ชนบท

1.6 ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ทำการศึกษาหาแบบที่เหมาะสมในการปฏิบัติงานป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมในเขตพื้นที่ชนบท ตำบลเสื่อเฒ่า ซึ่งอยู่ในพื้นที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจภูธรอำเภอเชียงยืน จังหวัดมหาสารคาม

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงสภาพปัญหาการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ในเขตพื้นที่ชนบท
2. ทำให้ทราบถึงรูปแบบที่เหมาะสมในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ในเขตพื้นที่ชนบท
3. เป็นแนวทางสำหรับสถานีตำรวจแห่งอื่นนำกลยุทธ์ไปใช้และถ่ายทอดขยายผลต่อไป
4. เป็นข้อมูลในการศึกษาวิจัยต่อไป

1.8 กำจำกัดความหรือนิยามศัพท์

1. ตำรวจชุมชน หมายถึง เจ้าหน้าที่ตำรวจระดับชั้นประทวน ที่ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชา ให้ทำหน้าที่สายตรวจประจำอยู่ในท้องที่ เพื่อการป้องกัน และปราบปรามอาชญากรรม โดยอาศัยความร่วมมือจากประชาชนในพื้นที่เป็นสำคัญ
2. ที่ทำการตำรวจชุมชน หมายถึง บ้านเรือนของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ซึ่งเปิดเป็นที่ทำการของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่สายตรวจชุมชน
3. ราษฎร หมายถึง ราษฎรที่มีที่พักอาศัยอยู่ในเขตอำเภอเขียงยืน จังหวัดมหาสารคาม
4. ชุมชนสัมพันธ์ หมายถึง การปฏิบัติการซึ่งแต่ละสถานีตำรวจจัดขึ้น เพื่อปฏิบัติงานด้านช่วยเหลือประชาชนในด้านต่าง ๆ พัฒนาหมู่บ้าน สร้างความมีมนุษยสัมพันธ์กับชาวบ้าน หรือหมายถึง งานตำรวจที่ได้กระทำให้นุ้กคหลหรือกลุ่มบุคคลในสังคมหรือชุมชนต่าง ๆ เกิดการรวมตัวกัน มีความสัมพันธ์ผูกพันเกี่ยวข้องต่อกัน ร่วมมือประสานการปฏิบัติ และสนับสนุนการปฏิบัติของตำรวจ
5. สายตรวจตำบล หมายถึง เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชาให้ทำหน้าที่สายตรวจท้องที่และตระเวนออกตรวจไปตามหมู่บ้าน ตำบลต่าง ๆ ที่ได้รับมอบหมาย
6. พื้นที่ชนบท หมายถึง พื้นที่นอกเขตเทศบาลหรือนอกเขตสุขาภิบาลในเขตอำเภอเขียงยืน จังหวัดมหาสารคาม